

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะสำรวจและประเมินผลสภาพอาคารสถานที่เรียนของโรงเรียนรัฐบาลระดับประถมศึกษา จำนวน ๔๐ โรงเรียน และคาดคะเนความต้องการห้องเรียนระดับประถมศึกษาที่หน่วยราชการหรือองค์การสาธารณะจะต้องจัดหาเพิ่มขึ้นในระหว่างปีการศึกษา ๒๕๑๓ ถึง ๒๕๑๗ ของอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสนาม (Field Study) มีชื่อเฉพาะว่าการสำรวจอาคารสถานที่เรียน ในการรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้สร้างแบบสำรวจอาคารสถานที่เรียนโดยแบ่งอาคารสถานที่เรียนออกเป็น ๕ หมวดด้วยกัน คือ หมวดบริเวณและที่ตั้งของโรงเรียน หมวดสถานที่ทางด้านการเรียนการสอน หมวดสถานที่ทางด้านการบริหาร หมวดสถานที่ทางด้านการพักผ่อน และหมวดสถานที่ทางด้านการบริการ และได้กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำขึ้นเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินผลสภาพอาคารสถานที่เรียนเป็นรายโรงเรียน นำคะแนนที่ได้จากแบบสำรวจมาวิเคราะห์หาระดับเฉลี่ยปานกลางของสภาพอาคารสถานที่เรียนของโรงเรียนแต่ละระดับ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์เปรียบเทียบสภาพอาคารสถานที่เรียน ในการเปรียบเทียบนี้ผู้วิจัยกำหนดให้สภาพที่อยู่ในระดับเฉลี่ยปานกลางและสูงกว่าระดับเฉลี่ยปานกลางขึ้นไปเป็นสภาพที่ใช้ได้ และสภาพที่อยู่ต่ำกว่าระดับเฉลี่ยปานกลาง เป็นสภาพที่ใช้ไม่ได้ และในการประเมินผลสภาพอาคารสถานที่เรียนของโรงเรียนแต่ละโรงเรียน ผู้วิจัยได้แบ่งโรงเรียนออกเป็น ๓ ประเภท คือ

๑. โรงเรียนที่มีอาคารสถานที่เรียนอยู่ในสภาพที่ใช้ได้แล้ว เมื่อเทียบกับโรงเรียนอื่น ๆ หมายถึงโรงเรียนที่มีอาคารสถานที่เรียนอยู่ในสภาพที่ใช้ได้ครบทั้ง ๕ หมวด

๒. โรงเรียนที่มีอาคารสถานที่เรียนอยู่ในสภาพที่ต้องแก้ไขปรับปรุง หมายถึงโรงเรียนที่มีอาคารสถานที่เรียนอยู่ในสภาพที่ใช้ได้ตั้งแต่ ๒ หมวดถึง ๔ หมวด

๓. โรงเรียนที่มีอาคารสถานที่เรียนอยู่ในสภาพที่ต้องแก้ไขปรับปรุงรีบด่วน
หมายถึง โรงเรียนที่มีอาคารสถานที่เรียนอยู่ในสภาพที่ใช้ได้เพียงหมวดเดียวหรืออยู่ใน
สภาพที่ใช้ไม่ได้ทั้งหมด

ข้อมูลที่ใช้ในการคาดคะเนจำนวนห้องเรียนที่ต้องการเพิ่มขึ้นในปีการศึกษา
๒๕๑๓ คือ จำนวนนักเรียนระดับประถมศึกษาทั้งหมดของอำเภอที่ทำการสำรวจตั้งแต่
ปีการศึกษา ๒๕๐๓ ถึง ๒๕๑๒ โดยนำมาวิเคราะห์หาอัตราการเพิ่มของนักเรียนชั้นประถม
ปีที่ ๑ และหาอัตราแนวโน้มเพื่อใช้คำนวณหาจำนวนนักเรียนและจำนวนห้องเรียนที่จะ
เพิ่มขึ้นในปีการศึกษา ๒๕๑๓

ขอคนพบ

การสำรวจสภาพอาคารสถานที่เรียนได้ข้อค้นพบดังต่อไปนี้คือ

๑. โรงเรียนประถมศึกษาตอนต้นและโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายมีอาคาร
สถานที่เรียนอยู่ในสภาพที่ใช้ได้เป็นจำนวนดังนี้คือ

โรงเรียนประถมศึกษาตอนต้นซึ่งมีจำนวนทั้งหมด	๒๗	โรงเรียน
หมวดบริเวณและที่ตั้งของโรงเรียนมีโรงเรียนที่มีสภาพใช้ได้	๑๔	โรงเรียน
หมวดสถานที่ทางด้านการเรียนการสอนมีโรงเรียนที่มีสภาพใช้ได้	๒๒	โรงเรียน
หมวดสถานที่ทางด้านการบริหารมีโรงเรียนที่มีสภาพใช้ได้	๑๓	โรงเรียน
หมวดสถานที่ทางด้านการศึกษาคือภายในมีโรงเรียนที่มีสภาพใช้ได้	๒๔	โรงเรียน
หมวดสถานที่ทางด้านการบริหารมีโรงเรียนที่มีสภาพใช้ได้	๑๒	โรงเรียน
รวมทั้งห้าหมวดมีโรงเรียนที่มีสภาพใช้ได้	๒๐	โรงเรียน

โรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายซึ่งมีจำนวนทั้งหมด ๑๔ โรงเรียน

หมวดบริเวณและที่ตั้งของโรงเรียนมีโรงเรียนที่มีสภาพใช้ได้	๓	โรงเรียน
หมวดสถานที่ทางด้านการเรียนการสอนมีโรงเรียนที่มีสภาพใช้ได้	๔	โรงเรียน
หมวดสถานที่ทางด้านการบริหารมีโรงเรียนที่มีสภาพใช้ได้	๑๐	โรงเรียน

หมวดสถานที่ทางด้านการศึกษาคือโรงเรียนที่มีสภาพใช้ได้ ๑๓ โรงเรียน
 หมวดสถานที่ทางด้านการบริการมีโรงเรียนที่มีสภาพใช้ได้ ๔ โรงเรียน
 รวมทั้งห้าหมวดมีโรงเรียนที่มีสภาพใช้ได้ ๑๗ โรงเรียน

๒. โรงเรียนทั้งสองระดับมีอาคารสถานที่เรียนโดยทั่วไปอยู่ในสภาพที่ใช้ได้
 เป็นจำนวนมากกว่าโรงเรียนที่มีสภาพใช้ไม่ได้

๓. โรงเรียนประถมศึกษาชนชั้นมีอาคารสถานที่เรียนอยู่ในสภาพที่ใช้ได้เป็น
 จำนวนมากกว่าโรงเรียนที่มีสภาพใช้ไม่ได้ในหมวดสถานที่ทางด้านการศึกษาคือ
 หมวดสถานที่ทางด้านการเรียนการสอน และหมวดบริเวณและที่ตั้งของโรงเรียนตามลำดับ
 ส่วนหมวดสถานที่ทางด้านการบริหารและหมวดสถานที่ทางด้านการบริการมีโรงเรียนที่มี
 สภาพใช้ได้เป็นจำนวนไม่แตกต่างกับโรงเรียนที่มีสภาพใช้ไม่ได้ ทั้งนี้ได้ทดสอบความแตก
 ต่างที่ระดับความมีนัยสำคัญ ๐.๐๕

โรงเรียนประถมศึกษาชนชั้นมีอาคารสถานที่เรียนอยู่ในสภาพที่ใช้ได้เป็น
 จำนวนมากกว่าโรงเรียนที่มีสภาพใช้ไม่ได้ในหมวดสถานที่ทางด้านการศึกษาคือ ส่วน
 หมวดบริเวณและที่ตั้งของโรงเรียน หมวดสถานที่ทางด้านการเรียนการสอน หมวดสถานที่
 ทางด้านการบริหารและหมวดสถานที่ทางด้านการบริการมีโรงเรียนที่มีสภาพใช้ได้เป็น
 จำนวนไม่แตกต่างกับโรงเรียนที่มีสภาพใช้ไม่ได้ ทั้งนี้ได้ทดสอบความแตกต่างที่ระดับความ
 มีนัยสำคัญ ๐.๐๕

๔. หมวดสถานที่ทางด้านการศึกษาคืออยู่ในสภาพที่ใช้ได้มากกว่าหมวดอื่นๆ
 สำหรับโรงเรียนทั้งสองระดับ ส่วนหมวดสถานที่ทางด้านการบริการของโรงเรียนประด
 ศึกษาคชนชั้น และหมวดบริเวณและที่ตั้งของโรงเรียนประถมศึกษาชนชั้นอยู่ในสภาพที่
 ต้องปรับปรุงแก้ไขก่อนหมวดอื่น ๆ

๕. เมื่อจัดประเมินผลโรงเรียนแต่ละระดับออกเป็น ๓ ประเภท ปรากฏว่า

โรงเรียนประถมศึกษาตอนต้น

๑. โรงเรียนประถมศึกษาตอนต้นที่มีอาคารสถานที่เรียนอยู่ในสภาพที่ใช้ได้
แล้วเมื่อเทียบกับโรงเรียนอื่น ๆ มี ๒ โรงเรียนคือ

๑. โรงเรียนบ้านขุนสมุทร	๒. โรงเรียนบ้านขุนสมุทรไทย
๓. โรงเรียนคลองนาเกลือ	๔. โรงเรียนคลองบางบึง
๕. โรงเรียนคลองสำโรง	๖. โรงเรียนวัดบางนางเกรง

๒. โรงเรียนประถมศึกษาตอนต้นที่มีอาคารสถานที่เรียนอยู่ในสภาพที่ต้องแก้ไข
ปรับปรุงมี ๑๔ โรงเรียน คือ

๑. โรงเรียนวัดคลองสวน	๒. โรงเรียนคลองกระอ้อม
๓. โรงเรียนบ้านแหลมใหญ่	๔. โรงเรียนวัดคูสร้าง
๕. โรงเรียนวัดแค	๖. โรงเรียนวัดโคกมิตราภิราม
๗. โรงเรียนคลองหลวงสุรมัย	๘. โรงเรียนคลองพระราม
๙. โรงเรียนคลองแสนสุข	๑๐. โรงเรียนบ้านคลองหลวง
๑๑. โรงเรียนวัดคำหวุ	๑๒. โรงเรียนวัดราชนครินทร์
๑๓. โรงเรียนคลองบางปู	๑๔. โรงเรียนวัดคลองเก่า
๑๕. โรงเรียนคลองใหม่	๑๖. โรงเรียนคลองมหาหงส์
๑๗. โรงเรียนวัดบางโปรง	๑๘. โรงเรียนปลาบคลองบางโปรง
๑๙. โรงเรียนวัดบางค้อ	

๓. โรงเรียนประถมศึกษาตอนต้นที่มีอาคารสถานที่เรียนอยู่ในสภาพที่ต้องแก้ไข
ปรับปรุงรับทุนมี ๒ โรงเรียนคือ โรงเรียนคลองทะเล และ โรงเรียนคลองสองพี่น้อง

โรงเรียนประถมศึกษาตอนปลาย

๑. โรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายที่มีอาคารสถานที่เรียนอยู่ในสภาพที่ใช้ได้
แล้วเมื่อเทียบกับโรงเรียนอื่น ๆ มี ๓ โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดใหญ่ โรงเรียนวัด-

แหลมฟ้าผ่า และโรงเรียนเทศบาล ๑ เยี่ยมเกษสุวรรณ

๒. โรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายที่มีอาคารสถานที่เรียนอยู่ในสภาพที่ต้องแก้ไขปรับปรุงมี ๔ โรงเรียน คือ

- ๑. โรงเรียนวัดสาขลา
- ๒. โรงเรียนพระสมุทรเจดีย์
- ๓. โรงเรียนป้อมพระจุลจอมเกล้า
- ๔. โรงเรียนคลองเสาธง
- ๕. โรงเรียนวัดแพรง
- ๖. โรงเรียนวัดท่านสำโรง
- ๗. โรงเรียนวัดสุขกร
- ๘. โรงเรียนเทศบาล ๒ วัดใน
- ๙. โรงเรียนเทศบาล ๔ ป้อมปึกกา

๓. โรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายที่มีอาคารสถานที่เรียนอยู่ในสภาพที่ต้องแก้ไขปรับปรุงมี ๒ โรงเรียน คือ โรงเรียนพิบูลประชามาล และโรงเรียนเทศบาล ๓ คลองตาเค็ม

การคาดคะเนจำนวนห้องเรียนที่ขอค้นพบต่อไปนี้คือ

๑. จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยเฉลี่ยแล้วจะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๔.๕๕ ต่อปี

๒. นับจากปีการศึกษา ๒๕๑๒ ถึง ๒๕๑๓ จะมีจำนวนนักเรียนระดับประถมศึกษาเพิ่มขึ้นทั้งหมดประมาณ ๒๕๖๓ คน หรือคิดเป็นจำนวนห้องเรียนระดับประถมศึกษาที่โครงการเพิ่มขึ้นทั้งหมดประมาณ ๑๘๖ ห้อง

๓. ในระหว่างปีการศึกษา ๒๕๑๒ ถึง ๒๕๑๓ โรงเรียนราษฎร์มีนโยบายที่จะรับนักเรียนประถมศึกษาเพิ่มขึ้นประมาณ ๒๓๑๐ คน หรือคิดเป็นจำนวนห้องเรียนที่โรงเรียนราษฎร์จะขยายเพิ่มขึ้นทั้งหมดประมาณ ๖๐ ห้อง

๔. จำนวนห้องเรียนระดับประถมศึกษาของอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ที่หน่วยราชการหรือองค์กรสาธารณะจะต้องจัดหาเพิ่มขึ้นในระหว่างปีการศึกษา ๒๕๑๓ ถึง ๒๕๑๔ จะมีจำนวนประมาณ ๘๖ ห้อง ทั้งนี้โดยคิดขนาดชั้นเรียน ๕๕ คน

ข้อสรุป

การสำรวจสภาพอาคารสถานที่เรียนมีข้อสรุปดังนี้คือ

๑. โรงเรียนทั้งสองระดับมีอาคารสถานที่เรียนโดยทั่วไปอยู่ในสภาพที่ใช้ได้ เป็นจำนวนมากกว่าโรงเรียนที่มีสภาพใช้ไม่ได้

๒. หมวดที่มีสภาพใช้ได้มากกว่าหมวดอื่น ๆ สำหรับโรงเรียนทั้งสองระดับ คือ หมวดสถานที่ทางด้านการศึกษาค้นคว้า และหมวดที่ควรได้รับการแก้ไขปรับปรุงก่อนหมวดอื่น ๆ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาตอนต้น คือ หมวดสถานที่ทางด้านการบริการ ส่วนหมวดที่ควรได้รับการแก้ไขปรับปรุงก่อนหมวดอื่น ๆ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลาย คือ หมวดบริเวณและที่ตั้งของโรงเรียน

๓. โรงเรียนทั้งสองระดับที่มีอาคารสถานที่เรียนอยู่ในสภาพที่ใช้ได้แล้ว เมื่อเทียบกับโรงเรียนอื่น ๆ มี ๙ โรงเรียน โรงเรียนที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ๒๕ โรงเรียน และโรงเรียนที่ต้องปรับปรุงแก้ไขกับความมี ๔ โรงเรียน

การคาดคะเนจำนวนห้องเรียนสรุปได้ดังนี้คือ ภายในปีการศึกษา ๒๕๓๓ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการต้องการห้องเรียนชั้นประถมศึกษาเพิ่มขึ้นทั้งหมด ๑๘๖ ห้อง และในช่วงระยะเวลาเดียวกันโรงเรียนราษฎรมีโครงการขยายห้องเรียนเพิ่มขึ้นประมาณ ๖๐ ห้อง ซึ่งจะได้ห้องเรียนระดับประถมศึกษาที่หน่วยราชการหรือองค์การสาธารณะจะต้องจัดหาเพิ่มขึ้นประมาณ ๘๖ ห้อง ภายในปีการศึกษา ๒๕๓๓ ทั้งนี้คิดขนาดชั้นเรียน ๔๕ คน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่ได้ ผู้วิจัยไม่ได้ประเมินผลสภาพอาคารสถานที่เรียนของโรงเรียนว่าได้มาตรฐาน ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ เนื่องจากมาตรฐานที่กำหนดขึ้นอาจจะยังไม่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนในอำเภอที่ทำการสำรวจ ผู้วิจัยจึงได้จำแนกสภาพอาคารสถานที่เรียนออกเป็น ๒ สภาพ คือ สภาพที่ใช้ได้ และสภาพที่ใช้ไม่ได้ โดยใช้ระดับเฉลี่ย

ปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย) ของสภาพอาคารสถานที่เรียนของ โรงเรียนที่ทำการสำรวจ เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ ดังนั้นสภาพที่ใช้ได้หรือสภาพที่ไม่ได้ที่ใช้ในการวิจัยนี้ ก็ไม่ได้หมายความว่าถึงสภาพที่ได้มาตรฐานหรือสภาพที่ดีกว่ามาตรฐานตามที่กำหนดใน เกณฑ์ประเมินผลสภาพอาคารสถานที่เรียน แต่เป็นการ เปรียบเทียบกันเองในระหว่าง โรงเรียนรัฐบาลระดับประถมศึกษาของอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการเท่านั้น โดย ผู้วิจัยได้กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักในการให้คะแนนสภาพอาคารสถานที่ เรียนเป็นราย โรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการสำรวจอาคารสถานที่เรียนของ โรงเรียนในอำเภอ ต่าง ๆ และควรสำรวจให้ครอบคลุมถึงอุปกรณ์ เครื่องครุภัณฑ์ และการใช้ประโยชน์ของ อาคารสถานที่เรียน เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการปรับปรุงอาคารสถานที่เรียนให้ได้ ระดับมาตรฐานยิ่งขึ้น และผู้ที่สนใจการสำรวจโรงเรียนท่านเองนี้แล้ว ขอเสนอแนะให้อ่าน วิทยานิพนธ์ของ ศิริเพ็ญ อิมสุข เรื่อง "การใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ของโรงเรียนใน อำเภอลาดกระบัง จังหวัดพระนคร ปี พ.ศ. ๒๕๑๒"

ผลจากการวิจัยเรื่องนี้ทำให้ทราบว่า โรงเรียนประถมศึกษาตอนต้นได้รับการปรับปรุงในหมวดสถานที่ทางด้านการบริการก่อนหมวดอื่น ๆ และโรงเรียนประถมศึกษาตอน-ปลายควรได้รับการปรับปรุงในหมวดบริเวณและที่ตั้งก่อนหมวดอื่น ๆ และช่วยให้ทราบ ถึงโรงเรียนที่ควรได้รับการแก้ไขปรับปรุงอาคารสถานที่เรียนรีบด่วนซึ่งมีอยู่ ๕ โรงเรียน คือ โรงเรียนคลองทะเล โรงเรียนคลองสองพี่น้อง โรงเรียนศิบูลประชาบาล และ โรงเรียนเทกบาล ๓ คลองคาเคล็ค นอกจากนั้นยังใช้เป็นแนวทางให้ทราบถึงจำนวน ห้องเรียนที่อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการต้องการเพิ่มขึ้นภายในปีการศึกษา ๒๕๑๗ ซึ่งคิดเป็นจำนวนประมาณ ๘๖ ห้องเรียน